

NAŠ GLAS

hp DROGA
PREHRAMBENA INDUSTRIJA n.s.o. PORTOROŽ

11474 INTERNA IZDAJA

»Naš glas« izdaja delovna organizacija HP DROGA, Portorož. List urejuje uredniški odbor skladno s predpisi. Predsednik uredniškega odbora Sonja POZAR. Odgovorna in glavna urednica Albina ŠKAPIN. Tiska Železniška tiskarna Ljubljana 1978, v nakladi 2000 izvodov. List dobijo člani kolektiva brezplačno.

LETO XX

PORTOROŽ, NOVEMBER 1978

ŠTEVILKA 1

Uvodne misli ob izdaji časopisa

S sprejemom Pravilnika o informiranju smo med načine informiranja uvedli tudi interno glasilo in se odločili za ime »Naš glas«. Seveda nismo dosedaj izkoristili oziroma upoštevali vseh načinov informiranja. Toda nekatere pa smo le že uvedli, kot obliko informiranja. Dobili ste že 5 številke Informatorja in pred vami je prva številka glasila. Največji del glasila smo posvetili predstavitvi posameznih temeljnih organizacij, prav tako bo tudi v naslednji novoletni številki.

Opazili boste tudi, da smo se pri predstavitvi pogovarjali največ z direktorji temeljnih organizacij in pa predsedniki sindikata. Manj pa smo o delu in

počutju spraševali ostale delavce. Toda tudi to mislimo v bodoče narediti, saj smo šele na začetku izdajanja informacij v internem glasilu in Informatorju. Zato boste dobivali Informator in občasno Naš glas, kjer boste tudi v slikah ugotovili, kaj se dogaja v naši delovni organizaciji, kar niste slišali na raznih sestankih ali prebrali v Informatorju. Če pa hočemo, da bo postalo interno glasilo res »glas vseh« potem se boste morali s svojimi prispevki vsi oglašati.

Na koncu teh kratkih uvodnih misli vam v imenu novoizvoljenega uredniškega odbora ob 29. novembru iskreno čestitala.

Glavna urednica

V Izoli se je dr. Anton Vratuša zadržal za nekaj časa tudi v TOZD DELAMARIS, kjer si je v spremstvu predstavnikov TOZD, delovne organizacije in predstavnikov občine ogledal delovno cnoto predelave ribe

Ob obisku na obali je predsednik slovenskega IS dr. Anton Vratuša obiskal tudi TOZD ZACIMBO, kjer se je v prijetnem vzdušju pogovarjal s predstavniki TOZD in delovne organizacije

Temeljne organizacije združenega dela v HP „DROGI“ Portorož

Zaposleni ste v delovni organizaciji HP »DROGA« Portorož. Toda, koliko poznate svojo delovno organizacijo, oziroma temeljne organizacije, kje je njihov sedež, njihovo delo, delovanje samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij ter kakšni so njihovi načrti za bodoče delo, za razvoj, za boljši položaj delavca?

Prav zaradi tega smo se na seji uredniškega odbora odločili, da vam vsaj v kratkem skušamo predstaviti nekaj temeljnih organizacij. V naslednji številki (novoletni) pa bomo predstavili še ostale. Vas, člane naše delovne organizacije, pa prosimo, da nam sporočite, če smo dosegli svoj namen in če ste spoznali posamezne temeljne organizacije oziroma, kaj si še želite pri nadaljnjem predstavljanju temeljnih organizacij.

Namenili smo se predstaviti vam najprej TOZD GOSAD, ki ima sedež v Središču ob Dravi in je tako najbolj oddaljena TOZD od sedeža delovne organizacije, ki je kot že veste v Portorožu, Obala 27.

TEMELJNA ORGANIZACIJA ZDRUŽENEGA DELA GOSAD

TOZD GOSAD ima, kot smo že omenili, svoj sedež v Središču ob Dravi, svoje poslovne enote na Vrhniki, odkupne postaje v Novem mestu, Mostu na Soči,

Čačku in Novem Sadu. Za tiste, ki še ne vedo pa tudi tole:

Središče ob Dravi — občina Ormož — je oddaljeno od Portoroža okrog 300 km. Na avtocesti za Maribor, pri Slovenski Bistrici zavijete na cesto proti Ptuj in le še 52 km te loči od naše TOZD. Od tod do Maribora je le še 25 km, do hrvaške meje pa 2 km. Upam, da ne boste zgrešili, ko boste iskali pot do naše najbolj oddaljene TOZD.

Nekaj podatkov o občini Ormož: občina ima 18.256 prebivalcev (seveda približno toliko) in skupne površine 21.212 ha. Prebivalstvo se ukvarja pretežno s kmetijstvom. Središče ob Dravi, ena od krajevnih skupnosti občine Ormož, ima 1.300 prebivalcev, z okolico pa 2.700 prebivalcev. Prebivalci občine Ormož so zaposleni v gospodarstvu in negospodarstvu in sicer pretežno poljovica, medtem ko se ostali del prebivalstva ukvarja s kmetijstvom. V kmetijstvu se v zadnjem času usmerjajo na pridelavo sladkorne pese za proizvodnjo sladkorja v novi tovarni v Ormožu.

KAKO JE NASTAJALA TOZD GOSAD?

Surovino, ki jo potrebuje TOZD za svojo dejavnost — o kateri boste še kaj zvedeli — imajo kar doma. Podjetje GOSAD je bilo ustanovljeno 9. septembra (Nadaljevanje na 2. strani)

*Vsem delovnim ljudem
HP »DROGE« Portorož iskreno
čestitamo ob našem
največjem prazniku
dnevu republike 29. november*

Družbenopolitične organizacije
Samoupravni organi
Glavni direktor s sodelavci

Temeljne organizacije združenega dela v HP »DROGI« Portorož

(Nadaljevanje s 1. strani)

1945 v Ljubljani, kot poldržavno podjetje. Leta 1947 je postalo podjetje povsem državno, leta 1950 pa se je GOSADU pridružilo podjetje DROGA Ljubljana (slednje se je ukvarjalo z nakupom, predelavo in prodajo zdravilnih zelišč), tema dvema se je pridružila še ALPA ter naposled še vrhniška JELKA. Tako razširjeno trgovsko proizvodno podjetje je nadaljevalo s svojo tradicijo, kupovalo, prodajalo in predelovalo gozdne sadeže, čaje, zdravilna zelišča, kar jim je do leta 1960 prinašalo lepe uspehe. Tedaj se je začela stagnacija, svojo dejavnost so prenesli na območje Stajerske v Središče, kjer je bila do tedaj le odkupna postaja.

Nadaljnja integracijska poteza je bila priključitev GOSADA k delovni organizaciji ZAČIMBA — SOLINE, bilo je to 1. 7. 1964, kasneje pa se je priključil obrat CITRIX podjetja PETOVIA, to je bilo leta 1973. Proizvodni asortiman se je razširil na pakiranje sladkorja in citronske kisline.

KAJ PA DANES VSEBUJE PROIZVODNI PROGRAM TOZD GOSAD?

V razgovoru z delavci TOZD GOSAD boste nedvomno dobili vtis, da želijo s svojo proizvodnjo zadovoljiti kupčeve potrebe, sebi pa zagotoviti lepšo bodočnost. Tak razvoj TOZD je še posebno pomemben, ker ima svoj sedež na območju, kjer je dovolj še nezaposlenih delavcev, z ureditvijo novih programov se bo tudi število možnih zaposlitev dvignilo na 25 v TOZD. To pa je vsekakor pomemben faktor pri realizaciji razvojnega programa.

»Trudimo se, da bi bili naši uspehi čimboljše. Od delavcev v skupnih službah pa pričakujemo, da bodo prisluhnili našim težavam in nam nudili potrebno pomoč. Predolgo se nam že obljublja, da bomo dobivali take poslovne informacije, ki bodo zajemale po artiklih njihovo uspešnost tako, da bodo delavci že pri proizvodnji vedeli za ovrednotenje artikla«, je dejal tovariš Roman Zabot, ki mi je posredoval

tudi ostale podatke s področja proizvodnje.

Menimo, da bi bila slika te TOZD premalo celovita, če ne bi posegli še na druga področja. TOZD GOSAD v celoti zaposluje okrog 151 delavcev, v Središču ob Dravi pa združuje svoje delo 80 delavcev (mimogrede, v oktobru letos je bilo zaposlenih tudi 80 delavcev za določen čas). Kvalifikacijska struktura zaposlenih je dokaj nizka, saj je pretežno (60 %) nekvalificiranih delavcev. Poprečna starost zaposlenega je 25 do 35 let, in še enkrat mimogrede, ženske so v manjši večini.

Delavci prihajajo na delo iz okoliških vasi in krajev, to je iz Ormoža, Središča, Šalovcev, Kog, Obrež — nekaj pa jih je tudi iz sosedne Hrvaške. Stanovanjske probleme imajo v glavnem rešene, saj so to domačini in ni prošnje za stanovanja, temveč le za adaptacijo teh.

Otroško varstvo imajo rešeno kar doma pri dobrih starih starših, vzgojno-varstveni zavod sicer imajo, vendar le od 30 mesecev starega otroka dalje. Nekaj problemov pa se vendarle pojavlja in sicer pri delavkah, ki delajo le začasno in tega problema nimajo rešeno doma.

Drugo področje, ki vas ostale delavce v DROGI gotovo zanima, je verjetno samoupravljanje in družbenopolitično delovanje v TOZD. O tem mi je pravil predsednik osnovne organizacije zveze sindikatov, tov. Marjan Gradiščaj.

»Pri nas, kot v vseh TOZD, imamo svoj delav. svet, v samoupravnih in družbenopolitičnih organizacijah delovne organizacije pa imamo svoje delegate. Naš DS je sestavljen iz delegatov PE Vrhnika, Novo mesto, Novega Sada in Mosta na Soči. Ustanovljeno imamo delavsko kontrolo, izvoljeno komisijo za delovna razmerja. Delegacija za zbor združenega dela dokaj dobro deluje, medtem ko je manjša aktivnost pri delu delegacij za SIS. Politično in samoupravno delo je pri nas odvisno od posameznikov, ker pa je premalo aktivnih, ostane delo le na ramenih nekaterih, ponavdi že itak pre-

obremenjenih. Delavska univerza iz Ormoža pripravlja seminar za člane delegacij tako, da bi se seznanili s svojim delom. To je tudi del naše sindikalne aktivnosti, ki jo nameravamo tudi nadaljevati v naslednjem obdobju, prav tako mislimo še poglobljeno razpravljati o zakonu o združenem delu, posebno na področju dohodkovnih odnosov.

Sindikalnih skupin še nismo uspeli aktivirati, pogrešamo pa tudi večje število komunistov, ki bi bili idejni vodje našega političnega dela.

Imamo le pet komunistov, zato bi morali razmišljati o novih članih. Če smo dovolj informirani?

Zeleli bi predvsem predstaviti ostalih temeljnih organizacij, da se med seboj spoznajo in pa informacije, ki bi nam prikazovale naše poslovanje ne samo tromesečno, šestmesečno in letno, pač pa tudi vsakodnevno. Povezovanje s krajevno skupnostjo še ni zaživelo, kot bi moralo. Sodelovali smo le na področju splošnega ljudskega odpora, toda menim, da bomo morali naše interese in interese krajanov čimprej spraviti na določeno raven. Veste, pri nas so zaposleni predvsem ljudje iz okoliških vasi, te ljudi pa moramo mi še pripraviti, da se bodo bolj zanimali za plane in izvrševanje le teh, za dobro gospodarjenje, da jih bomo zainteresirali za sodelovanje z združenim delom oziroma zainteresirali za sodelovanje v krajevni samoupravi. Pri nas organizacije zveze borcev nimamo, imamo pa osnovno organizacijo zveze socialistične mladine, s katerimi dobro sodelujemo. Imeli smo tudi nekaj skupnih akcij, želja pa je, da bi te akcije bilo še več.

Obiskala sem še Milico Jakl, predsednico OOOZSM v našem TOZD GOSAD in jo povprašala, kakšni so njihovi načrti po kongresu ZSMS in s kakšnimi aktivnostmi se že lahko pohvalijo.

»Pri nas imamo okrog 50 mladih, toda ukvarjajo se s podobnimi problemi kot drugje. Večina delavcev se na delo vozi, doma imajo obdelovalno zemljo, mnogo mladih žena je poročenih in težko najdejo čas za politično delo ob vzgoji otrok. Vendar smo nekaj le uspeli narediti — sodelovali smo pri spomladanskih volitvah, čistili smo okolico novega obrata, naši mladinci so bili na republiških delovnih akcijah, poskrbeli smo za izobraževanje, z občinsko konferenco ZSM pa se povezujemo preko delegata v konferenci mladih delavcev. Pred mladinskim kongresom smo obravnavali gradivo, ki je bilo v razpravi, sedaj pa še nismo utegnili pripraviti konkretnega programa dela.

Sodelovanja z ostalimi mladimi v HP DROGI še ni bilo. Poskušali smo navezati sodelovanje z ostalimi, najprej z nogometnim turnirjem, vendar se povabljeni mladinci niso odzvali in tako do srečanja, ki je bilo predvideno v Središču, ni prišlo. Mladi smo zastopani v vseh samoupravnih in družbenopolitičnih organizacijah, med nami in starejšimi je dobro razumevanje.

Nad Lucijo, pri znani »oštarji« Na klancu, zavije stranska cesta v dolino — Sečo pri Portorožu. V tej dolini se ponosno dvigajo objekti naše TOZD ZAČIMBA.

ZAČIMBA je bila ustanovljena 16. januarja 1954 z odločbo okrajnega ljudskega odbora Koper. Za predmet poslovanja so se zmenili: predelava, nakup in prodaja naravnih in umetnih začimb, poživil in dišav.

Glavni proizvod tedanje ZAČIMBE je bil poper, bolj naančno poprov nadomestek. Delo v ZAČIMBI je vodil tov. Marčelo Kralj. Leta 1960 se je ZAČIMBI pridružil obrat Kmetijske gospodarske poslovne zveze Sežana SUDEST v Gradišču (naš TOZD, ki vam ga prav tako predstavljamo v tej številki).

Danes je v ZAČIMBI zaposlenih 133 delavcev, od teh pa je 84 žensk. Poprečna starost zaposle- nega delavca je 34 let.

IN KAJ DANES PROIZVAJAJO V ZAČIMBI?

Lahko trdimo, da je kava osnovni proizvod, nikakor pa ne edini. Vendar, v ZAČIMBI ne proizvajajo le dobro nam znane kave Barcaffe 100 g, ki je letos prejela že drugo zlato amforo na zagrebškem velesejmu, pač pa celo vrsto mešanic kave kot je Turkcaffé, kavo v zrnu po 200 g, pločevinke, ki so dobrodošle v gostinskih lokalih in še kaj.

Direktor TOZD ZAČIMBA — Jože Inž. Coklin

Zelo praktični in prijetni, ne nazadnje zdravju koristni, so filter čaji — lahko poskusite šipek, kamilice, lipo, meto in še celo vrsto drugih čajev — 14 vrst jih je!

Posebna poslastica so ameriški lešniki, katere dobro sprajijo v Začimbi in še sveže dostavijo na trg.

Za vroče poletne dni nam v ZAČIMBI zmešajo — vsako pomlad — napitek FLA-VOR-AID, ki je poseben okusen hladen (kot COCA-COLA)! Pravcati greh bi bil pozabiti na začimbe, ki jih z vrsto tradicionalnih let dobro pripravljajo za trg. In če še niste — probajte za prvi pic-nic izdelek Čevap, že ime pove — za dobre čevapčiče gre!

Aprila 1977 so v ZAČIMBI, in seveda mi z njimi, proslavljali dosežek in sicer objekt za proizvodnjo začimb za mesne industrije širom po naši domovini. Bilo je to ob proslavljanju Titovih in naših jubilejev. Proizvodnja mešanic za mesne industrije je opremljena z visokimi tehničnimi dosežki in že daje prve sadove.

(Nadaljevanje na 3. strani)

TOZD GOSAD — Gradnja novega obrata

(Nadaljevanje z 2. strani)

Ozrno se še na družbenopolitično in samoupravno življenje v TOZD ZAČIMBA. Pogovarjala sem se s tov. Jože Prodanom, predsednikom OOOZS TOZD, ki je povedal naslednje:

Sekretar OOOZS in predsednik DS TOZD ZAČIMBA — Bogdan Kužel

»Pri nas že beležimo prve uspehe sodelovanja s krajevno skupnostjo, zaenkrat le s Sečovljem in Lucijo, naši delavci pa se vozijo tudi iz KS Padna — Nova vas — Raven torej, potrebno je tudi sodelovanje s temi KS, saj so interesi in problemi povezani in ne trajajo le 8 ur dnevno. Naš izvršni odbor OOOZS TOZD ZAČIMBA aktivno sodeluje z OOOZS TOZD in mladimi delavci, ki so organizirani v OOOZSM. V OOOZS smo aktivirali sindikalne skupine, določili tudi odgovornega za vsako skupino in ugotavljamo, da je bilo to potrebno, saj ima ta način hitrejši in popolnejši informiranje in samoupravno odločanje.

Lahko se pohvalimo, da je naš DS resnično samoupravni organ, ki rešuje in zastopa interese vseh in posameznika. Delegacije za SIS in zbor združenega dela delujejo. Delegati so zainteresirani za čimboljše delo, kar je razvidno iz razprav pred sejami, na katere delegacije povabijo tudi ostale, za katere menijo, da lahko sodelujejo bodisi, da je to direktor TOZD, predsednik DS ali predsednik OOOZS.

O vprašanjih socialnega pomena sem se pogovarjala s tovari-

šico Ivanko Lotrič, članico uredniškega odbora:

Stanovanjska vprašanja dokaj uspešno rešujemo, trenutno pa imamo nekaj nerešenih perečih stanovanjskih problemov. Družbeno prehrano, oziroma toplo malico sicer imamo, vendar le za zdrave ljudi — to pomeni, da nimamo dietetične oziroma lažje hrane za bolne ljudi. Otroško varstvo imamo v občini Piran le v dopoldanskem času, v TOZD pa delamo v dveh izmenah..., torej, problem je — otroško varstvo v celoti ni urejeno.

Za na konec pa še tole. TOZD Začimba je v občini Piran, ki meri 45 m² in šteje približno 14.269 tisoč prebivalcev.

Gradišče pri Kozini je vasica, ki je še z nekaterimi drugimi organizirana v krajevno skupnost Gradišče občine Sežana. Potniku, namenjenemu na Reko, se v Gradišču, približno 13 km od Kozine, predstavlja ob cesti tabla, ki ga opozori, da je tu TOZD HP DROGE SUDEST Gradišče.

Kaj proizvaja in kaj ima v programu TOZD SUDEST?

Predelavo zelišč za izvoz in domači trg, čaje, instantiranje mlevskih izdelkov (koruzo, zdrob, ajdo), saj poznate našo polento, ki se proizvaja ravno v tej TOZD, nadalje začimbe v stekleničkah, kot sezonsko predelavo pa šte-

Predsednica OOOZS TOZD SUDEST

jejo kuhanje brinjevca, luščenje orehov, mletje rožičev in pakiranje rozin. S temi izdelki naj bi letos dosegli plan v vrednosti 8 milijard din ali 2.450 ton. Pomislite, koliko malih stekleničk začimb, koliko polente in ostalih izdelkov mora skozi pridne roke delavcev iz tega brkinskega območja. Zaposlenih je 72 delavcev iz okoliških vasi, od tega je 50 % žensk. Vsi skupaj so letos že v 9 mesecih izpolnili in presegli postavljen plan.

Predvidevajo pa — investicije so že planirane — povečanje linije za instantne, ekstrakcije zdravilnih zelišč in predelavo ter instantiranje riža. Zgraditi bo treba tudi skladiščne prostore, da bodo imeli prostor za shranjevanje surovin in končnih izdelkov, saj so sedanji skladiščni prostori že preozki. S povečanjem proizvodnje ne bodo potrebovali dodatnih delavcev, ker bodo delavce prekalificirali za opravljanje

V TOZD SUDEST delavke delajo...

novih del in nalog. Delavci so domačini, zato nimajo stanovanjskih problemov, ker imajo doma svoje hiše, pravtako se kljub številu zaposlenih žena, ne pojavlja problem otroškega varstva, ker ga imajo urejenega doma.

Poprečna starost zaposlenih je 39 let, torej govorimo o kolektivu mladih delavcev. O teh podatkih sem se pogovarjala z direktorjem TOZD tov. Zvonimirom Sila in vodjo proizvodnje tovarišico Ester Žerjalovo. Toda zanimali so me tudi drugi podatki, katere mi je povedala predsednica OOOZS tov. Nevija Juriševič:

»Samoupravljanje je pri nas urejeno, imamo svoje samoupravne organe in delegate v samoupravnih organih in DPO delovne organizacije. Nimamo pa še ustanovljenih sindikalnih skupin, ker je pri nas sezonsko delo in se delavci pri delu menjujejo in tudi po skupinah niso vedno skupaj. Osnovne organizacije mladine še nimamo organizirane, pravtako ne organizacije zveze združenj borcev, pa tudi osnovne organizacije zveze komunistov nimamo, vendar, ravno v tem času pripravljamo ustanovitev OOOZS TOZD in aktiviranje mladih delavcev v OOOZSM.

Delegacija zbora združenega dela je odvisna največ od svoje »dobre volje«. V začetku so nam pomagali delavci iz občine Sežana, sedaj pa smo prepuščeni našim lastnim naporom. Sežana je oddaljena od nas 35 km, zato je povezovanje težje, še najbolj sodelujemo z oddelkom za gospodarstvo.

Isto kot za delegacijo zbora združenega dela bi lahko rekli tudi za delegacije v samoupravnih interesnih skupnostih. Samoiniciative je premalo, pomoči ni tako, da tudi pravega sodelovanja ne more biti. Vedeti moramo, da so naši delavci domačini in poleg dela v TOZD opravljajo tudi kmečka dela.

Sodelovanje s KS pa je zelo dobro. Med seboj si pomagamo — tako smo sodelovali pri akciji za gradnjo vodovoda. Ugotovili smo, da moramo imeti vodovod

v KS in ko smo to ugotovili, smo že sklenili, da ga bomo imeli.

Mimogrede, še tole: v času našega obiska je TOZD SUDEST obiskala tov. MARICA KOCJANČIČ, naša upokojenka, ki je sedaj zelo aktivna v KS in se za določene akcije in dela pogovori tudi z vodstvom TOZD.

Predhodno smo omenili občino Sežana, sedaj pa vam jo na kratko predstavljamo: občina Sežana ima 23.048 prebivalcev, ki živijo na 700 m², kolikor je velika občina Sežana. Sama KS Gradišče ima 190 prebivalcev, ki živijo v okolici Gradišča in seveda v Gradišču. Pa povrnimo se zopet v naš TOZD SUDEST, in povprašajmo, kakšno je sodelovanje z ostalimi TOZD in KS.

Menimo, da bi lahko bilo sodelovanje s skupnimi službami in ostalimi TOZD, boljše. Seveda še vedno prihaja do tega, da nismo povsem zadovoljni z delom, toda upamo, da je to le začasno.

Pri nas imamo družbeno prehrano v bližnji gostilni, ker se pač nismo odločili, pa tudi sedaj nimamo možnosti za družbeno prehrano v sami TOZD.

To, kar nameravamo napisati na koncu, bi morali že v začetku. Namreč, o tem, kako je nastajala (Nadaljevanje na 4. strani)

Predsednik OOOZS TOZD ZAČIMBA — Jože Prodan

Predsednik DS TOZD »SUDEST«

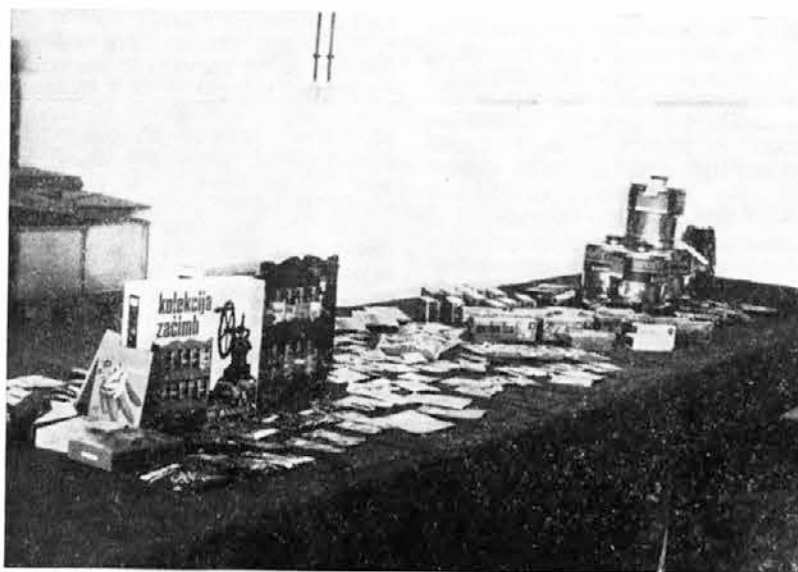
Temeljne organizacije združenega dela v HP »DROGA« Portorož

(Nadaljevanje z 2. strani)

TOZD SUDEST. Torej, 1962 so začela rasti nova poslopja na pogorišču. Stara poslopja je uničil požar, nato pa je bil obnovljen in opremljen za proizvodnjo olj ter za manjšo količino zdravilnih zelišč, ter še kasneje za predelavo zelenjave. V začetku proizvodni postopek ni bil mehaniziran, toda, sčasoma so nabavili nove stroje in danes dosegajo rezultate, ki so nedvomno sadovi naporov in požrtvovanja delavcev.

Naslednja TOZD, ki sem jo obiskala pri pripravljanju predstavljanja naših TOZD, je bila TOZD KMETIJSKA PROIZVODNJA. Le-ta je pravzaprav posebnost v naši delovni organizaciji. Pri njih namreč ni pomemben samo en dan, temveč morajo dan za dnem skrbeti za nasade vinogradov, breskev in ostale obdelovalne površine. Rezultati pa so vidni le nekajkrat na leto.

TOZD IMA obdelovalne površine v občini Izola in Piran, saj je temeljna organizacija nastala z združitvijo dveh kmetijskih združenj, Lucija in Izola.

Nekaj iz zbirke naših proizvodov v TOZD ZAČIMBA

Novoustanovljena TOZD se je začela »otepati« z začetnimi težavami. Za dosedanje organizacije je bila namreč značilna počasna investicijska izgradnja, izrabljena delovna sredstva, v nasadih pa neizkoriščene možnosti racionalizacije proizvodnje. Začeli so takoj z delom, z načrtovanjem prihodnosti. Vedo, da so tukaj ugodni klimatski pogoji za razne zgodnje vrste zelenjave in sadja ter to hočejo tudi izkoristiti.

Danes ima KMETIJSKA PROIZVODNJA cca 100 ha vinogradov (malvazijo, merlot in refošk), cca 65 ha rodovitnih breskovih nasadov, v sečoveljski dolini pa tudi pšenico.

Ze letos se je poznala skrbna roka obdelovalcev na obdelovalnih površinah, v vinogradih je bila letina večja kot prejšnja leta, pa tudi grozdje je bilo kvalitetno.

V TOZD je zaposlenih 57 delavcev, tu pa so za razliko od drugih TOZD zaposleni pretežno moški. V času, ko je potrebno več pridnih rok, to je ob obiranju breskev in trgatvi iščejo delavce tudi med občani.

Njihovi načrti so predvsem v meliorirani sečoveljski dolini, kjer bodo obnovili sadovnjake in bo njih končna površina znašala 180 ha sadovnjakov.

Kot prvo fazo planirajo obnovo vinogradov na področju občine Izola, nato pa še nadaljnje razvijanje, tako da bi se obseg vinogradov povečal na cca 150 ha do leta 1985. V strunjski dolini predvidevajo tudi razvoj sadjarstva, nasadili bodo zgodnje vrste jablan, hrušk in breskev.

Njihova dejavnost sega tudi na področje zasebnega sektorja, kjer pospešujejo in strokovno vodijo zasebno kmetijsko proizvodnjo. Med pogovorom z tov. Marto Gosar, ki strokovno vodi dela na kmetijskih površinah, so naju prekinjali delavci, ki so prihajali na dogovor glede priprave sadovnjakov in vinogradov za naslednje leto.

Če hočejo imeti tudi naslednje leto dobro letino morajo že sedaj poskrbeti za to, čeprav se nasadi, ko so obrodili pripravljajo na

zemlji, in to precej obsežni se le težko sestajamo.

Tako imamo precej problemov pri organiziranju raznih sestankov. Ze pri delegacijah je tako, da smo v Luciji, vsi člani delegacije, ker nas ni 30, v Izoli pa imamo delegacijo zbora združenega dela in splošno delegacijo za samoupravne interesne skupnosti. Našim delegacijam dosedaj ni še nobeden pomagal pri delu, sami se trudimo, da bi pri sprejemanju raznih samoupravnih in političnih akcijah, bili delavci resnično obveščeni in da bi odgovorno sprejemali samoupravne sklepe.

Pri nas dosedaj nimamo perečih stanovanjskih problemov, ker so delavci starejši, toda z novimi načrti bodo prišli tudi novi delavci in pripraviti se moramo tudi na reševanje problemov teh vrst.

Prehrano nimamo urejeno, razen nekaj delavcev v Sečoveljah, zato dobimo nadomestilo v obliki vrednostnega bona za prehrano. In še o delu sindikalnih skupin ter povezavi s krajevno skupnostjo. Sindikalne skupine smo ustanovili, toda njihovega delovanja ne spremljamo. Povezovanje s krajevno skupnostjo je dobro, toda le s krajevno skupnostjo Sečovelje in Lucija, medtem ko z ostalimi krajevnimi skupnostmi odkoder so naši delavci ne sodelujemo. To velja tudi za krajevno skupnost Izola, kjer se ne čuti nobenega delovanja združenega dela v krajevni skupnosti in obratno. Povezujejo se tudi z zemljiško skupnostjo v obeh občinah, saj smo pri našem delu vezani na njihovo delo.

Osnovne organizacije Zveze komunistov še nimamo, pa tudi osnovne organizacije ZSMS ne, ker nimamo dovolj mladih, imamo pa člane Zveze združenja borcev NOV, ki zaenkrat pri nas še niso povezani.

In kaj bomo delali sedaj po kongresu Zveze sindikatov Slovenije? Predkongresno gradivo smo obravnavali, sedaj po kongresu pa še nismo pripravili programa dela za naslednje obdobje.

Tako sem zaključila obisk v tej TOZD, ki ima najmanj zaposlenih ima pa obširen obdelovalni prostor, kjer izvajajo svojo dejavnost in skrbijo za to, da bi na naš trg prišlo čimveč svežega in kvalitetnega sadja in zelenjave.

Direktor TOZD ŽIVILA — Boris Debeljak

dejavnost pa je gostinstvo in transport.

V načrtovanju TOZD za boljšo prihodnost ne zaostajajo niti v ŽIVILIH. Osnovni investicijski načrti so gradnje centralnega skladišča v bodoči izolski industrijski coni (kjer bo imela svoje prostore tudi TOZD ARGO), sicer v prvi fazi skladišče za sadje in zelenjavo — skladišče bo obsegalo okrog 3.600 m² vključno s poslovnimi prostori. Sedanje lokacijo skladišča TOZD ŽIVIL pa bi v občini Izola uporabili za razširitev osnovne šole Vojke Šmuc v Izoli.

V Luciji, v prostorih nekdanje železniške postaje ima TOZD ŽIVILA trgovino z neživili, predvsem z umetnimi gnojili. Le-to nameravajo zgraditi drugje v širšem merilu, sedanje prostore trgovine pa preurediti v samopostrežno trgovino z živili in gostinskimi lokalom.

Poslovalnica na Belem Križu že sedaj postaja iz dneva v dan preobremenjena, posebno v poletni sezoni — torej, potrebno je misliti na razširitev.

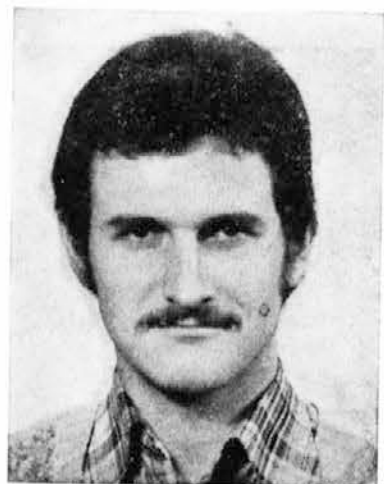
V TOZD je zaposlenih 255 delavcev, poprečno mladih od 20 do 30 let, prevladujejo ženske. Kot v naši družbi nasploh, tako tudi v TOZD ŽIVILA otroškemu varstvu niso kos. Delo poteka v dveh izmenah, ob praznikih — otroški

(Nadaljevanje na 5. strani)

Temeljna organizacija združenega dela ŽIVILA je brzkone temeljna organizacija z najbolj razpršenimi poslovnimi enotami. Poslovne enote ŽIVIL so pravzaprav trgovine z najbolj različnim blagom, gotovo pa katero poznate, saj so v vseh teh krajih: Kopru, Izoli, Piranu, Portorožu, Luciji, Bujah, Umagu, Savudriji — skratka, po vsej Istri, v Zagrebu, pa celo v Bihaču — 29 jih je.

TOZD ŽIVILA je bila ustanovljena ob združitvi delovnih organizacij DELAMARIS, DROGA in KOLONIALE, bolj natančno, ŽIVILA predstavljajo bivše trgovine KZ Lucija, KZ Izola in Koloniale Piran. Seveda imajo tudi svoja skladišča in poslovne prostore.

Predmet poslovanja TOZD ŽIVILA je trgovina na veliko in malo, z živili in neživili, stranska

Predsednik OOOZS TOZD ŽIVILA — Jože Barič

(Nadaljevanje s 4. strani)
vrteci so prezasedeni in varstvo traja le v dopoldanskem času.

Razkropljene poslovne enote onemogočajo uživanje tople malice tako, da delavci v TOZD ŽIVILA dobivajo vrednostni bon kot nadomestilo.

Navidez v TOZD ŽIVILA ni perečih stanovanjskih problemov, vendar, če govorimo o poprečno mladih delavcih, je pričakovati tudi te probleme, saj si mladi ustvarjajo svoj dom.

Slišali smo o njihovi sedanjosti aktivnosti in o njihovih načrtih za bodoče delo.

Kako pa je pri njih na samoupravnem in političnem področju, o tem sem se pogovarjala s predsednikom sindikata in sekretarjem Zveze komunistov v TOZD Živila.

»Pri nas se še vedno čuti, da smo ena temeljna organizacija, ki je sestavljena iz različnih nekdanjih celot. Zlitje vseh delavcev v eni organizaciji pri-

prejo trgovine, ali pa opoldne, ko so delavci prosti za nekaj ur. Delavci se zborov ne udeležujejo polnoštevilno in moramo reči, da med nami delavci v TOZD ni pravega tovariškega vzdušja. Morda je to resnično še vedno samo začetek dela nove temeljne organizacije, ko še ni dokončne organizacije in še niso urejeni odnosi med temeljnimi organizacijami.

Poskušali smo se spoznati med seboj z organizacijo izleta in piknika, toda s temi poskusi zblizevanja nismo uspeli, moramo pa kljub temu nadaljevati. Poleg tega je pri nas velika fluktuacija

delavcev, ne samo iz prodajaln, temveč tudi delavcev, ki delajo na administrativnih delih. Tudi o tem se bomo morali pri nas pogovoriti, saj je od dobrega počutja delavcev odvisno njegovo delo, še posebno pa pri nas, kjer je dejavnost taka, da imamo vsakodnevno stike s strankami iz naše države pa tudi iz tujine. Če ne bomo uredili naših medsebojnih odnosov bomo kupcem kazali nezadovoljen obraz, kar pa vsekakor ni naša želja, če hočemo dobro poslovati.

Predstavitve pripravili:
Dragica Mekš in Albina Škapin

Naša delegatka

V prejšnjem Informatorju št. 5 smo vas seznanili, da bo delegatka na 9. kongresu ZSS tov. Marija Bratina.

Tokrat lahko preberete, kakšni so njeni vtisi o kongresu.

Tovarišico Marijo smo vprašali:

KAKSNI SO BILI VASI VTISI O KONGRESU?

Kongres Zveze sindikatov Slovenije je bil v prvi vrsti dogovor sindikalnih delavcev za delo v naslednjih štirih letih in pa tudi obračun opravljenega dela v preteklem obdobju. Bil je izredno delaven, kar smo lahko ugotovili iz bogate razprave, saj je razpravljalo okrog 240 razpravljalcev v petih komisijah. Te so potrdile usmeritve in naloge predloženih kongresnih dokumentov, kar pomeni, da je bil kongres dobro pripravljen.

Koliko je bilo udeležencev, ali je bila pretežna večina delegatov iz neposredne proizvodnje, kot je bilo opredeljeno?

Mislím, da je prišla na kongresu v celoti do veljave zahteva, da moramo biti sindikati pri svojem delu konkretni in tudi vztrajni. Podlaga za uresničevanje teh interesov pa je ustvariti družbene

mo v zvezi sindikatov dogovorjene naloge reševali s svojo neposredno aktivnostjo, s svojim političnim delovanjem in takojšnjo konkretno akcijo, pri tem pa bo vse delo podrejeno glavnemu ci-

9. kongres ZSS

Iju: »sindikat mora postati resnično družbenopolitična organizacija delavcev v najširšem pomenu besede.«

Kako se uresničuje zakon o združenem delu v drugih delovnih organizacijah, verjetno so bile razprave iz različnih delovnih okolij in so delegati razpravljali o izkušnjah in težavah?

Delo kongresa je potekalo v petih komisijah. Sodelovala sem v komisiji za razvoj samoupravnih in družbenoekonomskih odnosov, materialna podlaga in stabilizacija, ki je bila najštevilnejša. Za delo v tej komisiji se je odločilo okrog 150 delegatov, od katerih se nas je prijavilo za razpravo preko 70. V razpravi so delegati opozorili na vrsto pomembnih družbenoekonomskih problemov in predlagali kongresu več amandmajev k predlogom sklepov.

Komisija je svojo razpravo osredotočila prav na uveljavljanje TOZD in uresničevanju zakona o združenem delu. Pohval na račun vsega kar smo pri tem dosegli v razpravah ni bilo, pač pa je bilo več samokritike in opozorjanj na napake.

Precej je bilo tudi govora o stanovanjski politiki, tudi mi smo o tem že pisali, kakšna so bila sprejeta stališča na kongresu?

Cilj naših prizadevanj mora biti, da zgradimo več stanovanj, pa tudi da uresničujemo plansko dogovorjena razmerja med obsegom individualne in družbene gradnje, kar v zadnjem času ne poteka v skladu s planom, saj je prišlo do zastoja na področju družbene stanovanjske gradnje, kar bo potrebno čimprej odpraviti. S politično akcijo pa bomo morali uveljaviti tudi organiziran pristop na prehod k sistemu financiranja stanovanjske gradnje iz sredstev čistega dohodka tako, da bo graditev stanovanj lahko potekala brez zastojev. Pri tem je še zlasti opredeliti zahtevo, naj se ob združevanju vseh sredstev namenjenih za stanovanjsko gradnjo v okviru samoupravnih interesnih skupnosti zagotovi možnost, da jih bodo lahko koristili v skladu s svojimi potrebami in ob dogovorjenih merilih tudi delavci, ki živijo v drugem kraju. Posebej to velja za delavce, ki delajo v dislociranih obratih.

Sekretar OOKK TOZD ŽIVILA — Franc Rupnik

naša določene težave, saj se pri nas še ne čuti pravega samoupravljanja. Težave so še bolj v tem, ker smo tako razkropljeni na vseh krajih. Tako še nimamo organiziranih sindikalnih skupin. Pogovarjali smo se o tem, da bi bila vsaka trgovina tudi sindikalna skupina, toda bojimo se, da s tem ne bomo dosegli tega, kar imajo sindikalne skupine za svoje delo. Medsebojno informiranje je prav zaradi razdrobljenosti tudi težavno, zato ne prihaja pri nas do resničnega odločanja. To so stvari, ki zavirajo delo, poleg tega pa smo bili navajeni različno delovati, čeprav tega ne bi smeli biti, saj vendar vsi živimo v isti skupnosti. Ker nimamo dovolj razvitih samoupravnih odnosov prihaja včasih do odločanja posameznikov, namesto vseh delavcev v raznih samoupravnih in družbenopolitičnih organizacijah.

Delegacije pri nas ne delujejo, razen delegacije za samoupravne interesne skupnosti, kjer imamo glede na število zaposlenih splošno delegacijo. Delegacija zbora združenega dela, ki tvori konferenco delegacij skupaj z ostalimi štirimi delegacijami TOZD ARGO, RIBA, KMETIJ, PROIZVODNJA in BLAGOV. PROMET ne deluje samostojno pa tudi ne v sklopu konference delegacij.

Povezave s krajevno skupnostjo ni čutiti.

Zbore delavcev lahko sklicujemo le pozno zvečer, ko se za-

Naša delegatka na 9. kongresu ZSS — Marija Bratina

razmere, v katerih bo delavec resnično gospodar rezultatov svojega dela ter pogojev dela. Kot usmeritev za nadaljnje delo bo-

Priznanje kvaliteti

V mesecu oktobru je potekalo ocenjevanje (ne)kvalitete jugoslovanskih ribjih konzerv, ki je vsako leto v Beogradu.

Splošna ocena je bila, da kvaliteta temu koristnemu prehranbenemu artiklu — pada, bodisi, da je temu kriva kvaliteta surovine, tehnološki postopek, neprimerno skladiščenje itd.

Vendar, to je le splošna ocena. Naša TOZD DELAMARIS je dosegla naslednje uspehe:

1. ANTIPASTA »Delamaris« — Zlati zmagovalac Beograda '78
2. PONOS JADRANA, sardine — Diploma za kvaliteto
3. RIBJI BRODET — Diploma za kvaliteto

Ko govorimo o priznanjih, moramo povedati tudi o tem, da sta bila dva naša izdelka eliminirana (izločena) in sicer:

1. Weekend mešana konzerva (proizvod izločen zaradi nizke kvalitete zelenjave)

2. Inčun zvitki s kaprami v rafiniranem semenskem olju (proizvod izločen zaradi nizkega odstotka kositra).

Kvaliteto izločenih proizvodov je potrebno v roku tridesetih dni izboljšati ter prijaviti Centru za potrošače, v nasprotnem bodo izločeni proizvodi izločeni tudi iz prometa na področju Beograda.

Za prejeta priznanja iskreno čestitamo TOZD DELAMARIS, obenem pa opozarjamo vse TOZD, da skrbijo za kvaliteto svojih proizvodov, kajti, potrošnikova vloga je čedalje večja, ne nazadnje pa smo mi vsi potrošniki in proizvajalci ter obratno, mar ne?

Franc Ohnjec

Delo samoupravnih organov

Pri pripravljanju gradiva za časopis je imel sejo delavski svet delovne organizacije. Tokrat vam sklepe iz seje posredujemo v našem internem časopisu.

SKLEP

Imenuje se uredniški odbor, ki ga sestavljajo:

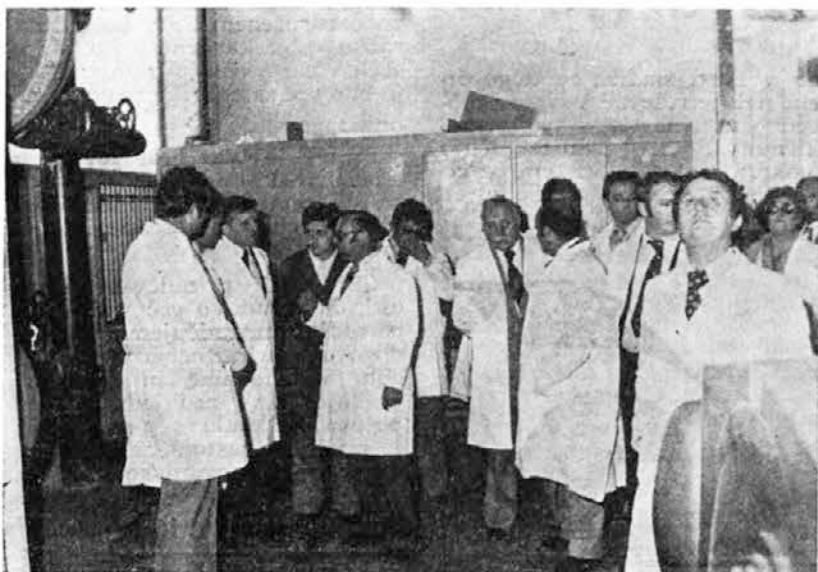
1. Franc Kranjc
2. Pušpan Elizabeta
3. Gosar Marta
4. Dodič Jadranka
5. Rupnik Franc
6. Požar Sonja
7. Gomišček Matjaž

13. delegat OK SZDL Piran
Jože Lesnik

Za glavnega in odgovornega urednika Glasila se imenuje tovarišico SKAPIN ALBINO, ki izpolnjuje pogoje iz 39. člena Zakona o javnem obveščanju.

HONORARJI

1. Avtorjem prispevkov, ki se objavljajo v glasilu, razen uradnih obvestil, okrožnic, govorov in zapisov, ki jih mora nekdo prispevati po službeni dolžnosti, pripada honorar.

V novi pridobitvi TOZD DELAMARIS — HLADILNICA, ki naj bi pokrivala potrebe po shranjevanju in zmrzevanju ribe kjer se je za kratek čas ustavil dr. Vratuša

Imenuje se odbor za informiranje, ki šteje 15 članov, katere so delegirale družbeno-politične organizacije v HP »Droga« in občinska konferenca SZDL Piran in so naslednji:

1. TOZD »ARGO«
Krajnc Franc
2. TOZD »GOSAD«
Kranjc Danica
3. TOZD »DELAMARIS«
Pušpan Elizabeta, Grižonič Marija, Vatovec Mira
4. TOZD »KMETIJSKA PROIZVODNJA«
Gosar Marta
5. TOZD »RIBA«
Kovačič Branko
6. TOZD »SOLINE«
Dolnšek Marko
7. TOZD »SUDEST«
Dodič Jadranka
8. TOZD »ZACIMBA«
Lotrič Franc
9. TOZD »ŽIVILA«
Rupnik Franc
10. TOZD »BLAGOVNI PROMET«
Požar Sonja
11. Delegat konference sindikata del. organizacije
Kovšca Anton
12. DSSS, Gomišček Matjaž

2. Vsi članki morajo biti natipkani na A4 formatu in s korekturnim razmakom vrstic, slike, risbe, grafikoni, križanke in ostalo pa v formatu, ki ga določi odgovorni urednik.

3. Vse prispevke je potrebno oddati odgovornemu uredniku 10 dni pred izidom časopisa, najnovše vesti pa najmanj dva dni pred izidom časopisa.

4. Honoriranje člankov za normalni tisk velja:

	din
a) članki, vesti novice, strokovni članki, potopisi, obvestila — od vrstice	0,60
b) razprave, izvirni strokovni članki, potopisi, analize — od vrstice	0,90
c) fotografije iz privatnega arhiva	do 10,00
d) križanke	do 200,00
e) šahovski problemi	do 10,00
f) šale, karikature	do 15,00
g) grafikoni	do 20,00
h) korekture, ki jih opravljajo člani uredniškega odbora — 30 % od višine avtorskih honorarjev	

Notranja delitvena razmerja v okviru te točke cenika določi uredniški odbor.

5. Honorarji se izplačujejo na podlagi obračuna, ki ga predloži odgovorni urednik pri izidu vsake številke in potrdi pomočnik glavnega direktorja za področje odnosov in splošnih zadev.

6. Ta cenik začne veljati, ko ga sprejme delavski svet delovne organizacije.

1. Delavski svet delovne organizacije sprejme Pravilnik o informiranju delavcev HP »Droga« Portorož s predloženimi pripombami.

2. Pooblašča se DE samoupravljanje in informiranje, da v roku 8 dni predloži čistopis v podpis predsedniku delavskega sveta delovne organizacije.

Delavski svet delovne organizacije imenuje delegacijo za sejo delavskega sveta SOZD HP Ljubljana, ki bo predvidoma 15. 12. 1978, in sicer:

1. Pečan Breda — DSSS
2. Bonaca Lucijan — TOZD »Kmetijska proizvodnja«, Lucija
3. Buonasissi Vinko — TOZD »Blagovni promet«, Portorož
4. Jakac Štefka — TOZD »ARGO«, Izola

ZA NAŠE UPOKOJENCE

1. V skladu s 96. členom Samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za pridobivanje in medsebojno usklajevanje delitve dohodka in meril osebnih dohodkov ter ostalih osebnih prejemkov se ob priliki praznovanja 29. novembra pripravi zakuska, v primerem prostoru, za upokoence DO HP »Droga«.

2. Temeljne organizacije naj prispevajo svoje proizvode za pripravo paketov za obdaritev upokoencev.

3. Zadolži se kadrovska služba, da pripravi spisek upokoencev.

4. Zadolži se tovarišico Mekš Dragico za organizacijo v smislu 1. in 2. točke tega sklepa.

5. Lotrič Ivanka — TOZD »ZACIMBA« Seča

Samoupravna delavska kontrola

Temeljna organizacija združena dela ima organ samoupravnih delavske kontrole. Ta organ pa se oblikuje tudi v delovnih organizacijah, sestavljenih organizacijah združenega dela, zadrugah, bankah in drugih finančnih organizacijah, skupnostih premoženjskega in osebnega zavarovanja, samoupravnih interesnih skupnostih in v drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih.

Zanimivo je, da zakon nima določbe, po kateri bi tak organ morale imeti tudi delovne skupnosti. Ker pa te možnosti ne izključujejo, določa, da tam, kjer tak organ imajo, lahko opravlja le nadzorstvo nad izvajanjem, zadev iz pristojnosti delovne skupnosti.

Organi upravljanja in drugi organi, poslovodni organi in strokovne službe so dolžni skrbeti za to, da je organ samoupravnih delavske kontrole obveščen in seznanjen z odločitvami in stanjem na področjih, za katere so ti

organi pristojni. Organ samoupravnih delavske kontrole mora biti obveščen tudi o zahtevkih za varstvo pravic delavcev pred disciplinsko komisijo in o primerih kršitve varstva pri delu.

Omeniti velja pomembno načelo, po kateri mora organ delavske kontrole najmanj enkrat letno v zvezi z izvajanjem vseh svojih nalog iz prvega odstavka prejšnjega člena predložiti poročilo o svojem delu s svojimi ugotovitvami in z oceno stanja v samoupravnih organizaciji oziroma skupnosti organu upravljanja samoupravnih organizacije oziroma skupnosti, ki je to poročilo dolžan obravnavati.

Organ samoupravnih delavske kontrole ima tri do petnajst članov: sicer pa mora biti določeno njihovo število v samoupravnem splošnem aktu. Člane pa volijo in odpokličejo delavci s tajnim glasovanjem.

Mandat članov organa samoupravnih delavske kontrole traja (Nadaljevanje na 7. strani)

V TOZD ZACIMBA, tudi v delovni enoti pakiranja začimb, se je zadržal dr. Vratuša

(Nadaljevanje s 6. strani)
dve leti oziroma drugo dobo, ki ustreza trajanju mandatne dobe v organu upravljanja v samoupravni organizaciji oziroma skupnosti.

Ista oseba je lahko največ dvakrat zaporedoma izvoljena za člana organa samoupravne delavske kontrole.

Omeniti velja še dve pomembni določbi.

— Vsak delavec in sindikat lahko da organu samoupravne delavske kontrole pobudo za razpravljanje o določeni pomanjkljivosti ali nepravilnosti s področja nadzora samoupravne de-

lavske kontrole, ki jo je opazil. Tako pobudo je organ samoupravne delavske kontrole dolžan obravnavati in o svojem stališču obvestiti pobudnika.

— Delavec, ki pri opravljanju svoje funkcije kot član organa samoupravne delavske kontrole v temeljni organizaciji združenega dela v okviru pristojnosti in pooblastil tega organa da pripombe ali predlog, izrazi mnenje, zahteva podatke ali priporočilo, kot tudi delavec, ki da pobudo iz prejšnjega odstavka, ne sme biti zaradi tega klican na odgovor in tudi ne postavljen v manj ugoden položaj.

Kako smo poslovali

Poslovanje na še delovne organizacije kot celote in posameznih temeljnih organizacij je bilo v devetih mesecih letošnjega leta pozitivno.

Uspehi bi lahko bili boljši, toda tudi s temi rezultati smo dokazali, da smo sposobni premagovati težave, ki nastajajo zaradi zunanjih vplivov (pomanjkanje kave in nekaterih surovin) in notranjih sprememb, kot je bila letošnja reorganizacija.

Ker je način poslovanja celotne delovne organizacije nov in

čistega dohodka za sklade zelo nizka in so dosegla le 29% od planiranih. Obe kategoriji — čisti dohodek in del čistega dohodka za sklade sta nižji tudi zato, ker imamo pri večini TOZD višjo neplačano realizacijo kot običajno, v primerjavi s planom, kjer te kategorije nismo predvideli (neplačana realizacija se ne planira) pa je razlika še bolj opazna.

Če naštejemo sedaj posamezne kategorije dohodka pa TOZD dobimo v primerjavi s planom sledeče odstotke izpolnjevanja:

Kategorija TOZD	Soline	Začimba	Sudest	Gosad	Kmet. proizvod.	Argo	Delamaris	Riba	živila	Bl. pro.	DSSS	HP Droga
Celotni prihodek	62	69	113	79	47	67	77	71	86	124	83	82
Dohodek	50	77	129	59	68	59	56	99	101	89	71	87
Čisti dohodek	39	52	124	45	49	35	51	103	105	96	75	63
Osební dohodek	68	67	74	74	*	76	78	104	90	95	69	80
Skladi	9	40	332	9,5	179	8	13	97	324	102	**	29

ker je bilo izvršenih mnogo organizacijskih sprememb, ki so vplivale na strukturo in obseg poslovanja posameznih TOZD, so rezultati neprimerljivi z rezultati lanskega poslovanja v istem obdobju. Tudi primerjava z letnim planom je mogoča le zato, ker smo planske pokazatelje prikazali tako, kot teče dejanski sedanjí način obračuna.

V primerjavi z letnim planom ugotavljamo iz zbirnih podatkov za delovno organizacijo kot celoto, da je celotni prihodek dosegel 82%, dohodek 87%, čisti dohodek pa le 63%. To je posledica pokrivanja TOZD Blagovni promet iz dohodka, ki je zato v primerjavi s planom nesorazmerno visok, povzroči pa znižanje čistega dohodka glede na plan. Osební odhodke smo si v primerjavi s planom izplačali 80%. Vzrok je deloma sezonski vpliv na TOZD Riba in Kmetijska proizvodnja, deloma pa tudi majhne rezerve pri planiranju osebníh dohodkov v TOZD Blagovni promet, kjer sta dve kategoriji (šoferji in potniki) odvisni od realizacije in so zato osební dohodki v primerjavi s planom preseženi.

Visok dohodek in s tem visoka izločanja iz dohodka pa tudi višji osební dohodki so povzročili, da so bila naša izločanja iz

* Podatki o izplačanem bruto OD pri TOZD Kmetijska proizvodnja ni primerljiva s planom, ker je velika razlika med bilančnim podatkom in depozitskim izplačilom OD zajeta v nedokončani proizvodnji, te kategorije pa v planu ni (se ne planira).

** DSSS nima skladov, razen stanovanjske izgradnje in skupne porabe in zato ne vršimo primerjave.

Kljub preseganju plana osebníh dohodkov za 5% v delovni organizaciji, pa po izračunu dogovorjene mase za OD po samoupravnem sporazumu Živilske in tobačne industrije nobena TOZD in tudi delovna organizacija ni prekoračila. Moram pa še dodati, da količinsko doseganje planirane proizvodnje kljub izboljšanju rezultatov TOZD s sezonskim vplivom (Riba, Kmetijska proizvodnja, Soline) ni zadovoljiva. Vzrokov zato ne smemo iskati le pri izpadih proizvodnje zaradi pomanjkanja nekaterih surovin, temveč tudi pri neizpolnjevanju plana urejanja novih izdelkov v proizvodnjo in na tržišče.

Lahko se tudi vprašamo, ali smo storili vse, kar bi morali in kaj lahko do konca leta še storimo, da bodo rezultati še boljši.

Mitja Dolher

V pisani besedi ste že zvedeli, zdaj pa še v sliki — glavni direktor Marčelo Kralj prejema darilo od predsednika konference OOSZ Antona Kovšca, poleg njega je predsednica DS delovne organizacije

Na svečani seji konference OOSZ so bili predstavniki vseh naših TOZD in DSSS

Uspešne obrambne priprave

V preteklem petnajst dnevnem obdobju je bilo v TOZD »Riba« življenje zelo razgibano in pestro. Namreč, razen vsakdanjega dela pri ribolovu, so delavci te TOZD zelo uspešno izvajali načrtovane obrambne priprave. V sodelovanju z OSTO Koper so bile izvedene vaje z namenom, da se ribiške ladje in njihove posadke pripravijo za delovanje v vojnih razmerah.

Upoštevali so izkušnje partizanskih pomorščakov iz narodnoosvobodilnega boja na morju ter v skladu z načeli koncepcije SLO o oboroženem boju, ni težko razumeti, da se tudi današnje ribiške ladje v primeru vojne lahko zelo uspešno uporabijo za izvajanje različnih bojnih nalog. Izhajajoč iz tega stališča, so pristojni organi TOZD »Riba« sklenili vključiti svoja plovila v izvajanje obrambnih priprav ter jih tako usposobiti za izvajanje morebitnih nalog v vojni.

V naši neposredni preteklosti v NOB na morju so se podobne ribiške ladje vključevale v partizanske enote, predstavljale so pravzaprav jedro naše morna-

rice in so veliko prispevale v bojih za osvoboditev domovine. V partizansko mornarico so jih uvrščali pod imenom »oborožene ladje — OL«. Zlasti so znani primeri uspešnih akcij in hrabrega držanja posadk OL-8 »Kornat« v boju z nemškimi torpednimi čolni pri Blitvenici in OL-11 »Crvena zvezda«, ki je svoj vojni pohod končala na dnu morja pri otoku Susku skupaj s 14 člani posadke.

Zato tudi danes pri izvajanju obrambnih priprav obilno koristimo izkušnje teh ladij in njihovih hrabrih posadk.

Ker so ribiške ladje namensko grajene, kar pomeni predvsem za ribolov, je nujno izvršiti določene rekonstrukcije in okrepitve, da bi se na njih postavilo ustrezno orožje in oprema. Prav to je bila prva naloga delavcev »Ribe«, da na podlagi pripravljenih načrtov izdelajo ustrezne podstavke s katerimi se okrepi celotna konstrukcija ladje, da lahko brez posledic prenaša razne potrese in pritiske, ki se pojavljajo pri uporabi orožja. Ta opravila so v »Ribi« (Nadaljevanje na 8. strani)

Uspešne obrambne priprave

(Nadaljevanje s 7. strani)

zelo hitro in uspešno izvedli zahvaljujoč odgovornemu vedenju in razumevanju vodilnih delavcev v TOZD, kakor tudi zavzetosti vseh drugih, ki so vsak na svoj način omogočili, da se dela pravočasno izvršijo ter kvalitetno in s sorazmerno majhnimi stroški zaključijo. Pripravljalna dela so omogočila, da se izdelajo potrebni elementi brez nepotrebnega zadrževanja in angažiranja ladij, ki so bile že itak obremenjene z vsakdanjim delom. Že pri prvem poskusu montiranja dodatnih delov in orožja na ladje, so se izvajalci lahko prepričali, da so dela bila strokovno izvršena, majhne netočnosti, ki se pri takšnem delu normalno pojavijo pa so bile odpravljene na samih ladjah.

Potrebno je ugotoviti, da so se posadke OL pri izvajanju vaje postavljajo orožja vedle zelo odgovorno in vsak je vestno opravil svoje delo. To je tudi omogočilo, da še nedovoljno izurjene posadke lahko pripravijo OL za uporabo v zelo kratkem času, z nadaljnjimi vajami pa se bo dalo ta čas občutno skrajšati.

Drugi del vaje je zajel teoretični pouk in praktične vaje za vse posadke OL. Vsak član posadke je bil seznanjen s svojimi temeljnimi nalogami v vojni, poseben pouk in urjenje pa je bilo izvedeno s topniki in z vezisti. Kljub dejstvu, da so se nekateri prvič srečali s tovrstnim orožjem in sredstvi za zveze, vsi po vrsti so pokazali izjemno zanimanje in so se trudili, da bi načrtovano gradivo in praktične vaje čim bolj uspešno obvladali.

Kratka analiza, ki je bila izvršena po končanih vajah je pokazala, da so doseženi rezultati v urjenju opravičili vložena sredstva, trud in čas, ki so ga delavci »Ribe« ter ostali člani posadke OL, porabili v ta namen.

Zato lahko zaključimo, da so letošnje obrambne priprave v »Ribi« uspešno zaključene ter, da so posadke ribiških ladij usposobljene za izvajanje temeljnih nalog v vojnih razmerah.

Prav gotovo, da je to predvsem zasluga celotnega kolektiva »Ribe«, kakor tudi OSTO Koper, ki je pri tem nudil strokovno pomoč.

Obiskali so nas

V soboto, 11. nov. 1978 so našo obalo obiskali delavci sindikalne organizacije Gospodarske zbornice SRS in področnih zbornic Najprej so si ogledali AGRARIO Koper in na to še našo TOZD DELAMARIS.

V DELAMARISU jih je sprejel namestnik glavnega direktorja za ribištvo in predelovalno industrijo tovariš Martin Kokalj in se z njimi pogovarjal o dejavnosti TOZD DELAMARIS ter o celotni HP DROGI. Nato so si ogledali proizvodne prostore TOZD DELAMARIS, še posebno pa našo novo hladilnico, ki je v poizkusnem obratovanju.

Po ogledu TOZD so se tovariši sindikalne organizacije gospodarske zbornice zbrali na družabnem srečanju v parku Arigoni v Izoli. Naši priznani ribiči so gostom pekli domače specialitete — ribe na žaru. Ob tej priložnosti so se pomerili v športu, bilo je to prijateljsko tekmovanje v odbojki, balinanju in namiznem tenisu; pomerili so se seveda mešano, gostje in naši tekmovalci.

Kasneje se nam je pridružil tudi tovariš Andrej Verbič. Gostje so nam na koncu dejali še to, da si želijo še takšnih srečanj.

Jože Černe

O držanju

Že odkar človek tlači to ljubo zemljo, je poznan glagol »držati«, in sicer v zelo posrečeni kombinaciji s povratnim zaimekom »se«. Čelo Adamu je bil že jasen njegov pomen, saj se je naduto skrival pred svojim predpostavljanim, ko ga je ta klical na odgovor. Njegovi potomci so poznavanje tega glagola zvesto poddedovali.

Pravzaprav »držati se« ne zveni popolnoma slovensko, z ozirom na to, da Slovenci vneto pobiramo vse, kar vsaj rahlo diši po tujem, je ta pojem v splošni rabi in torej velja o njem spregovoriti besedo ali dve. Zanj poznamo več sinonimov: vihati nos, biti važen, uganjati visokost itd., pomen pa je vedno isti, se pravi biti ponosen na nekaj, česar običajno sploh ni. Ljudje smo pač že po naravi nagnjeni k povečevanju svojih lastnosti, nekateri v skromni meri, drugi in tretji brez mere. Ti zadnji so običajno

tisti, ki pod milim nebom nimajo ničesar, s čimer bi se mogli resnično postaviti, pa gredo v svojem hrepenenju po priznanju tako daleč, da se hvalijo z vsem, kar jim pač pade na pamet in se nato držijo zgolj zaradi stvari, pri katerih nimajo najmanjše zasluge. Spoznate jih po tem, da zlasti radi naštevajo akademске naslove iz kroga svojih bežnih znanec ali celo znanec iz kroga njihovih znanec (upam, da nisem nerazumljiva): oče mojega znanca direktorja, prijatelj sosed arhitekt, babičin bratranec v tretjem kolenu, ki je sodnik, tetine svakinje sestrčina, ki je višja medicinska sestra in vara moža s primarijem, bratovega nekdanjega sošolca, oče, ki je inženir itd. Tisti, ki nimajo tako imenitnega sorodstva ali prijateljstva, se morajo zadovoljiti s tem, kar pač imajo, pa zato vse tisto toliko bolj napihnejo, kajti sicer ne bi imeli

vzroka, da bi se lahko držali. Govorijo na primer o svojih izdatkih, in sicer tako, da jih čisto malo napihnejo, za skromno ničlo, in tako pridobijo na ugledu pri svojih bližnjih, kateri se česa takega ne morejo privoščiti. Razlagajo, kaj vse bodo kupili in koliko bo to stalo (ne glede na to, da do nakupa nikoli ne pride) in strmečemu poslušalstvu vcepljajo zeleno zavist. Nekateri gledajo zviška na tiste, ki so šele pridobili vse, kar oni že imajo, in ti zadnji gledajo zviška na one, ki tega še nimajo. Včasih se ljudje držijo ne da bi sploh navedli vzrok tega obnašanja, ker enostavno nimajo dovolj fantazije, da bi ga izumili, dobro pa vedo, da je imenitno ako se držijo in mislijo, kako močan vtis naredijo s tem na okolico; takih je pravzaprav še največ. Zelo važne obraze imajo in na ulici vse komajda ošinejo z milostnim pogledom,

čutiti vam dajo, da ste v primeri z njimi zelo majhni in s tem je njihovemu samoljublju že popolnoma zadoščeno, ne glede na to, da v resnici sploh nimajo vzroka za samoljublje in samovšečnost.

Se tretja vrsta ljudi je in to so tisti, ki bi se upravičeno lahko držali, saj imajo precej vzrokov pa so namesto tega skromni in ne govorijo o svojih dobrih lastnostih. Ponavadi so kamen spotike tistim, ki se držijo, pa so leti na moč jezni nanje, ker imajo vse tisto, kar oni samo pravijo, da imajo.

Naj sedaj nihče ne misli, da hočem koga kritizirati! Tudi sama se namreč držim in sicer zato, ker mi je jasno, kako dobro vem, da človeških lastnosti ni mogoče revidirati, saj smo jih čisto po nedolžnem podedovali od svojih nemarnih prednikov.

Sonja Požar

Iz zavarovalstva

Skoraj vse temeljne organizacije združenega dela se zavedajo, da jih vsakodnevno ogrožajo nevarnosti proti katerim se tudi zavarujejo. Običajno pa je zavarovalna zaščita za katero se TOZD odločijo omejena le na zavarovanje požara in strojeloma, pa še vloga, kar vse predstavlja zavarovanje proti neposrednim škodam, ki pretijo njihovim in obratnim sredstvom. Ob večjih požarnih škodah pa tudi strojelomih običajno zavarovani TOZD ni prizadet le s škodo na obratnih zgradbah in proizvodnih sredstvih, marveč tudi s posredno škodo zaradi zastoja v obratovanju. Ta škoda se odraža predvsem v izgubljenem dohodku in nepokritih stroških v času obnove uničenih ali poškodovanih obratnih zgradb in proizvodnih sredstev. Zastoji so zlasti po požarnih škodah razmeroma dolgi, iz prakse povzemamo da nemalokrat trajajo tudi celo leto.

TOZD, ki skrbi za dolgoročno varno poslovanje bo poleg osnovnega požarnega in strojelomnega zavarovanja vsekakor sklenila tudi zavarovanje obratnega zastoja ali s tujko »šomaža« zaradi požara ali zaradi strojeloma. S tem bo namreč brez motenj lahko obnovila proizvodnjo in ji ne bo potrebna razna solidarna pomoč širše družbe, saj ji bo razen neposredne škode na osnovnih in obratnih sredstvih zavarovalna skupnost povrnila tudi izpadli dohodek, ki v času zastoja ni mogel biti pri gospodarjenju.

Predmet zavarovanja je pri šomažnem zavarovanju dohodek in stroški. Poglejmo si približno strukturo dohodka. Dohodek vsebuje pogodbene obveznosti, z zakonom določene obveznosti, samoupravne obveznosti ter čisti dohodek. Čisti dohodek pa obsega sredstva za osebne dohodke, sredstva za skupno porabo, sredstva za izboljšanje in razširitev materialne osnove dela ter sredstva rezerv. Največji strošek pa je amortizacija, ki se obračunava oziroma odvaja od vrednosti osnovnih sredstev.

V Jugoslaviji pa tudi Sloveniji je sorazmerno slabo zajetje šomažnih zavarovanj, saj jih je vseh okoli 500, v Sloveniji pa jih

je nekaj preko 200. Zdi se, da so TOZD pa tudi naša širša družba premalo seznanjena s prednostmi, ki jih nudita šomažno zavarovanje na osnovi požara in šomažno zavarovanje na osnovi strojeloma. Opažamo tudi, da zanimanje za zavarovanje naraste v neki branži šele tedaj, ko katera TOZD doživi večji zastoj zaradi požara ali strojeloma. Stihajsko sklepanje šomažnih zavarovanj po škodi nedvomno ni najbolj primerno, TOZD bi se morale osveščeno in preračunljivo odločati za sklepanje teh zavarovanj. V Zvezni republiki Nemčiji je naprimer le redka industrijska firma brez šomažnega zavarovanja, to pa zlasti zato, ker tam ne poznajo solidarnosti, še več pa na dobrozajemja tega zavarovanja vplivajo sindikati, ki ne dopuščajo odpuščenja delavcev v času zastoja zaradi požara ali strojeloma.

Ugotavljamo, da naša družba ne potrebuje raznih prisil za sklenitev zavarovanja, ni pa iz družbeno političnega pa tudi širšega gospodarskega stališča dopustno, da se posamezne TOZD nepoučeno in pristransko odločajo za rizik, ki daleč presega zmogljivost pokrivanja nastalih škod z lastnimi sredstvi. Prav za prenašanje rizikov, ki jih posamezni subjekt ne more sam brez motenj pokriti pa obstaja v našem družbeno-ekonomskem sistemu institucija zavarovanja, ki z vključevanjem v zavarovalni proces nudi vsakemu kar najbolj primerno gospodarsko varnost.

Ker je šomažno zavarovanje nova zavarovalna vrsta in med zavarovalci zato še ni dovolj poznana, bi bilo slej ko prej primerno, da TOZD preden se odločijo za sklenitev tega zavarovanja zahtevajo podrobnejše tolmačenje, pa tudi izdelavo ponudb za konkretne primere, kar lahko opravijo strokovni delavci zavarovalne skupnosti.

Miha Ferlan, dipl. inž.

Na novi življenjski poti (baje ima precej ovinkov) želimo vse najboljše Milenku in njegovi Rozani.

Delavke in delavci iz Splošnega sektorja